

3. Маринич І. А., Кадилович Н. Р. Наукові підходи до формування потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.15. С. 220-224.

Олег Вацлавський

Тернопільський національний економічний університет

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Контроль за використанням коштів місцевих бюджетів спрямований на виявлення відхилень у процесі використання коштів місцевих бюджетів, а також своєчасне прийняття коригувальних та превентивних заходів.

На нашу думку, пріоритетними напрямками удосконалення контролю за використанням коштів місцевих бюджетів є наступні заходи:

1) Надання повноважень Рахунковій палаті України здійснювати контроль за використанням коштів місцевих бюджетів. Потрібно провести чіткий розподіл контрольних повноважень між Рахунковою палатою та центральними органами виконавчої влади, а саме: Державною фіскальною службою України та Державною аудиторською службою України, котрі здійснюють контроль за використанням коштів місцевих бюджетів, з метою недопущення дублюючих функцій у діяльності цих органів. Особливо це стосується взаємодії Рахункової палати та Державної аудиторської служби. З приводу цього пропонується наступне:

– Рахунковій палаті України необхідно надати право здійснювати контроль за використанням коштів місцевих бюджетів, видатки, яких складають більше ніж 100 млн. грн., проте цю граничну межу потрібно змінювати в розрізі зростання обсягів місцевих бюджетів. Оскільки територіальні управління Рахункової палати не мають такої чисельності інспекторів і аудиторів, яка б дала змогу здійснювати контроль за використанням коштів усіх місцевих бюджетів;

– Державна аудиторська служба України повинна здійснювати контроль за використанням коштів місцевих бюджетів, обсяг яких не перевищує 100 млн. грн.

Таким чином, дотримання даного підходу дозволить розподілити обов'язки зазначених контролюючих органів щодо контролю місцевих бюджетів.

2) Надання статусу органу контролю за використанням коштів місцевих бюджетів Рахунковій палаті потребує розробки системи стандартів контролю з врахуванням ревізійних стандартів INTOSAI та

міжнародних стандартів аудиту (МСА). При цьому потрібно виділити такі групи стандартів:

- 1) визначальні загальні правила і процедури органу контролю за використанням коштів місцевих бюджетів;
- 2) зовнішнього аудиту місцевих бюджетів;
- 3) зовнішнього аудиту бюджетів державних позабюджетних фондів;
- 4) фінансового аудиту;
- 5) аудиту ефективності;
- 6) уніфікованої звітності органів контролю за результатами контрольно-ревізійної та експертно-аналітичної діяльності;
- 7) якості контрольних та експертно-аналітичних заходів, що здійснюються органами контролю єдиної системи [8, с. 151].

В рамках реформування діяльності Рахункової палати України на місцевому рівні доцільно додатково наділити її такими правами як:

– відстоювати в судовому порядку результати проведених контрольних заходів;

– притягувати до відповідальності винних осіб шляхом застосування різноманітних адміністративних санкцій.

3) Вагомим кроком щодо реформування контролю за використанням коштів місцевих бюджетів повинно стати запровадження в систему бюджетних структур новітньої бази даних Блокчейн (Blockchain), тобто бази даних, яка працює без централізованого керівництва. Це означає, що реєстр або більша його частина не зберігаються в одному місці, а розподілені між сотнями тисяч комп'ютерів по всьому світу, і будь-який користувач має вільний доступ до актуальної версії реєстру. Така відкритість дасть змогу підвищити рівень довіри в суспільстві до органів місцевої влади.

Сфер застосування даної технології може бути дуже багато, але головною умовою є існування угоди, або транзакції чи звичайного договору. Принцип роботи Блокчейна заснований на блоках з цифрових записів, які криптографічно і хронологічно пов'язані в ланцюжок. Процес зв'язки називається хешем, яке виконується сотнями / тисячами комп'ютерів в одній мережі. Якщо в результаті розрахунків всі вони отримують однаковий результат, то блоку присвоюється унікальний цифровий підпис, який зберігається в реєстрі на кожному комп'ютері. Зламати реєстр, змінивши цифровий запис, неможливо – для цього потрібно мати доступ до запису на всіх комп'ютерах мережі одночасно, а при зміні вона отримує новий підпис, і невідповідність миттєво виявиться системою.

Особливість Блокчейна полягає в його “прозорості”. Існує така концепція договору, за якої завжди є ймовірність, що одна зі сторін його порушить. Зараз для “мотивування” учасників договору дотримуватися

його умов місцева влада використовує органи контролю за використанням коштів місцевих бюджетів, юридичні механізми, судову систему тощо. Але це дуже довго, дорого, і не завжди доречно. Використання Блокчейна для укладення органами місцевого самоврядування угод дозволяє прискорити, спростити і здешевити процедуру, адже для укладення контракту необхідна участь обох сторін, і ні одна, ні друга не можуть обдурити Блокчейн з уже заданими параметрами виконання договору.

Застосування такої новітньої технології підвищить надійність і прозорість використання коштів місцевих бюджетів.

Література

1. Басанцов І. В. Теоретичні і методичні основи оцінки ефективності державного фінансового контролю. *Вісник Сумського державного університету*. 2004. №6 (65). С. 149-156.

Ірина Голяш

Тернопільський національний економічний університет

МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Упродовж останніх десятиліть помітно посилилася увага міжнародних інституцій, ділового співтовариства та наукової спільноти до аналізу проблем сталого розвитку. Посилення уваги зумовлено надзвичайною важливістю сталого розвитку для майбутнього планети і всього людства. Це бачення закріплено в Порядку денному в галузі сталого розвитку на період до 2030 року, який було одностайно схвалено державами-членами ООН у Нью-Йорку в 2015 р.[5]. Кожна з держав взяла на себе зобов'язання забезпечити включення Цілей сталого розвитку в національну політику, а також виділити необхідні ресурси для їх успішного досягнення.

Цілі сталого розвитку спрямовані на правильний вибір кожною державою пріоритетів з метою стабільного підвищення якості життя для майбутніх поколінь. Вони визначають напрями та цільові показники, які запроваджуються для збалансованості економічних, соціальних та екологічних цілей суспільства.

Встановлення напрямів та цільових показників є важливими урядовими питаннями при здійсненні національного державного фінансування з метою подальшої оцінки їх виконання та визначення тенденцій для прийняття ефективних управлінських рішень в сфері сталого розвитку.

В Україні Цілі сталого розвитку адаптовано відповідно до специфіки національного розвитку. Особлива увага зосереджена на таких напрямках: